

MITÄ TULI TEHTYÄ?

Työryhmä:
Arja Anttila
Maarit Kurunmäki
Marko Suvila
Jyri Blomqvist

LIKIOMA-PROJEKTI

2013-2016

YHTEISÖLLINEN TOIMINTAMALLI

Härmälän alueella

Tampereen Kaupunkilähetys ry

Tampereen Vanhuspalveluyhdistys Ry

LIKIOMA-PROJEKTI II

2017

KORTTELIKERHOTOIMINTA

Multisillassa ja Peltolammilla

Tampereen Kaupunkilähetys ry

Osa Eloisa ikä-avustusohjelma 2012-2017

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kyläraati

Alueen asukkaiden avoin kanava, jossa keskusteltiin ja vaikutettiin ikäihmisten asioihin.

Koollekutsujat 2013: Tampereen vanhusneuvosto, Kuuselakeskus, Petäjäkotikeskus, TAMK ja Likioma-projekti.

Kokoontui 2013–2015 viisi kertaa. Raadin teemoja olivat mm. alueen hyvinvointipalvelut, kulttuuripalvelut, hyvinvointiteknologia, turvallisuus, alueen palvelujen kehittäminen ja vanhusneuvoston vaikuttaminen

Syksyllä 2015 kyläraadin nimi vaihdettiin kyläkokoukseen.

Koollekutsujina toimivat alueen yhdistykset ja yhteisöt. Sen toiminta-ajatus määriteltiin syksyllä 2016:

Kyläkokous on asukkaiden **kanava osallistua** alueen positiiviseen kehitykseen.

Kyläkokouksen avulla **vaikutetaan yhdessä** alueen asioihin.

Kyläkokouksen toiminta **edistää** asukkaiden **hyvää elämää**.

Kyläkokouksen tehtävä on **tiedottaa** alueen ajankohtaisista asioista.

Kyläkokouksessa **jokaisella** on mahdollisuus **osallistua ja tulla kuulluksi**.

KOKOONTUU EDELLEEN

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Koulutus

Likioma-projektin järjestämien koulutusten tavoitteet:

- jakaa tietoa
- vaikuttaa ikääntymiseen liittyviin asenteisiin
- saattaa yhteen erilaisia ihmisiä ikäihmisiä koskettavien asioiden ympärille

Mukana koulutuksissa oli ikäihmisten asioita päättäviä, heidän kanssaan työskenteleviä, alan opiskelijoita, omaisia ja tietysti ikäihmisiä.

Seminaareissa oli aina ikäihmiset itse mukana asiantuntijoina omalla puheenvuoroilla/esityksellä.

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Tapahtumatietojen keskittäminen

Tavoitteena oli keskittää alueen tapahtumatiedot yhteen paikkaan.

Tapahtumatietojen keskitetty hallinta yhdisti nettipalvelujen kehityksen alueen asukkaiden tarpeeseen saada ajanmukaisesti tietoa alueen tapahtumista. Avoimen rajapinnan hyödyntäminen mahdollisti yhteiskehittämisen.

Toteutuksessa alueella oli käytössä <http://harmala-tapahtumat.fi/> -sivusto. Tapahtumat sivustolle ilmoitetaan valtakunnallisen Messis.fi – palvelun kautta.

Innokylässä ositteessa:

<https://www.innokyla.fi/web/malli4012686>

KÄYTÖSSÄ VIELÄ KEVÄÄLLÄ

Verkostoituminen

Verkostotyö (esimerkkejä)

Eloisa ikä -ohjelman verkosto (31 projektia ympäri Suomea).

Alueellinen vapaaehtoistyön VALU – verkosto

- yhdenmukaisti käytäntöjä, mm. lomakkeita ja tilastointia.

KOULUTUSYHTEISTYÖTÄ, EDELLISESTÄ KOKOONTUMISESTA AIKAA

Alueellinen etsivän vanhustyön verkosto (palveluihin ja toimintoihin vaikeasti mukaan saatavien ikäihmisten tueksi).

- kokoontui 3 kertaa
- mukana oli sosiaali- ja terveyspalveluiden työntekijöitä, seurakunnan työntekijöitä sekä ikäihmisten palveluja tuottavia yhdistysten työntekijöitä.
- kokoontumiset vahvistivat käsitystä verkostojen välisen tiedottamisen tärkeydestä ja Likioman toteuttaman korttelikerhotoiminnan kehittämisen tarpeesta.
- aiheesta seminaari

KEHITETÄÄN EDELLEEN KAIKU-HANKKEESSA

Yhteistyö Suomen Mielen terveysseuran Mirakle – hankkeen kanssa. *Jalkautuva kriisityö - kotiin vietävää apua vaikeissa elämäntilanteissa* – toimintamallia pilotoitiin Härmälän alueella.

Innokylässä: <https://www.innokyla.fi/web/malli2984896>

Hyvinvointiteknologia lähellä arkea

Apuvälinetietouden lisääminen

Tavoitteena oli lisätä asukkaiden apuvälinetietoutta.

Ongelmana oli, että arkea helpottavia apuvälineitä on tarjolla, mutta niistä kertova tieto on hajallaan. Välineiden sopivuutta tulisi päästä kokeilemaan ennen ostopäätöstä. Arjen apuvälineiden hypistelyhetket toivat apuvälineet toreille, palvelukeskuksiin, kauppojen auloihin, korttelikerhoihin eli sinne missä ihmiset liikkuvat.

Apuvälineet koottiin salkkuun, jossa niitä oli helppo kuljettaa esittelytilaisuuksissa. Idea salkun kokoamiseen tuli Käkäte-projektilta.

Apuvälinesalkkuja koottiin kaksi kappaletta. Ne ovat Lähitori Kuuselassa ja Palvelukeskus Koskikotikeskuksessa. Niiden huollosta ja päivityksestä huolehtii toimipisteiden toimintaterapeutit.

Innokylässä: <https://www.innokyla.fi/web/malli3494326>

KÄYTÖSSÄ EDELLEEN

Hyvinvointiteknologia lähellä

arkea

HYTE – konstit kaikille kysymys- ja vastaussivusto

Tavoitteena oli luoda toimintamalli, jossa asukkaat ja alan ammattilaiset voivat yhdessä hakea ja tuottaa tietoa hyvinvointiteknologiasta ja arkea helpottavista apuvälineistä.

HYTE – konstit kaikille kysymys- ja vastaus-sivustolla saattoi esittää apuvälineisiin ja hyvinvointiteknologiaan liittyviä kysymyksiä ja vastata muiden kysymyksiin. Sivuston idea on, että sen käyttäjistä muodostuva yhteisö rakentaa yhdessä tietopankkia esim. apuvälineistä, hyvinvointiteknologiasta, saavutettavuudesta.

Pyrkimyksenä oli, että ikäihmisten ja ammattilaisten kesken syntysi käytännönläheistä tietoa arjen haasteisiin.

Sivuston jatkokehittämisen haasteena oli löytää työn jatkajaa, jolla on tarvittava erityisosaaminen.

Innokylässä: <https://www.innokyla.fi/web/malli2885518>

EDELLEENKEHITTÄJÄÄ EI LÖYTÄNYT

Kohtaamispaikat

Kivijalkakerhotoiminta

Lähellä kotia tapahtuvan kerhotoiminnan tavoitteet:

- vahvistaa ikäihmisten lähiyhteisöön kuulumista
- mahdollistaa mielekäs toiminta lähellä kotia
- lisätä tietoisuutta alueen toiminnoista ja palveluista

Toiminnan etenemisen pääkohdat

1. Toiminnan tarpeen kartoitus monipuolisesti tietoa keräämällä
2. Toiminnan puitteiden kartoitus verkostoja kanssa
3. Toiminnan suunnittelu yhdessä osallistujien kanssa
4. Toiminnan toteutus osallistujien kanssa (alkuvaiheessa Likioman työntekijä ohjaamana).
5. Toiminnan arviointi (vastasi Likioman työntekijä). Arviointitietoa kerättiin arviointisuunnitelman mukaisesti ryhmäläisiltä, sidosryhmiltä, vapaaehtoisina toimivilta ja työntekijöiltä. Arviointitieto oli määrällistä sekä laadullista.
6. Edelleen kehittäminen (vastasi Likioman työntekijä yhdessä osallistujien kanssa).
7. Koordinoituvastuun jatkumisesta sopiminen (Likioman työntekijä) .

Innokylässä: <https://www.innokyla.fi/web/malli3492915>

Korttelikerhot

Härmälän alue 2013-2016

2013

Ryhmiä neljä
200 käyntikertaa
42 kokoontumiskertaa
42 eri henkilöä
(39 naista ja 3 miestä)

2014

Ryhmiä 10
975 käyntikertaa
164 kokoontumiskertaa
88 eri henkilöä
(64 naista ja 24 miestä)

Koordinoituna toimintana jatkaa edelleen 3 ryhmää

- kahta koordinoi lähitori Kuusela
- yhtä Tampereen kaupungin luotsitoiminta (ympäristöluotsit)

2015

Ryhmiä 14
228 kokoontumiskertaa
1919 käyntikertaa
213 eri henkilöä
166 naista ja 47 miestä

2016

Ryhmiä 10
227 kokoontumiskertaa
1691 käyntikertaa 1691
110 eri henkilöä

Korttelikerhot

Multisilta ja Peltolammi 2017

- tavoitettiin 139 eri asukasta (miehiä 33 ja naisia 106)
- toiminnassa oli mukana 16 vapaaehtoista
- avattiin kahdeksan korttelikerhoa kuuteen eri paikkaan
- kokoontumisia 264 ja käyntikertoja 1441 (10½ kk)
- 7 kerhoa jatkaa

Koordinointi:

- VTS-kodit
- Tampereen kaupungin
- Peltolammiseura
- Innokylässä:

<https://www.innokyla.fi/web/hanke6658709>

Hyvä arki

Ryhmien teemoja

Voimaa ja tasapainoa jumpat, kaverikävely, ukkoryhmä, neulekahvila, rupattelukerho, digiohjaus, aamustartti, neuvokkaat naiset, mielen hyvinvointi, ym. Teemaryhmät.

Kaatumisen ehkäisy – malli

Tavoitteena oli luoda toimintamalli asukkaiden kaatumisen ehkäisyyn ja vertaisohjaajien kouluttamiseen.

Likioman liikuntaryhmistä saatujen oppien innoittamana fysioterapiaopiskelija Minna Nauha kokosi Kaatumisen ehkäisy - materiaalipankin Pysytääs pystyssä -ryhmien vertaisohjaajille. Materiaalipankin tavoitteena oli tarjota ryhmän ohjaajana toimivalle tarvittavat tiedot ikääntyneiden liikuntaryhmän ohjaamiseen sekä kaatumisen ehkäisyn tukemisesta.

Materiaalipankista julkaistiin opas Pysytääs pystyssä -ryhmän ohjaajille. Opas on saatavana Tampereen Kaupunkilähetyksen Järjestötyönkeskuksen kautta puh. 03 3454 3157.

Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistoiminnan tavoitteena oli tukea ja kouluttaa korttelikerhojen toiminnasta vastaavia.

Vapaaehtoisten panos oli merkittävä projektin ajan, mutta erityisesti Likioman loputtua alueella.

Likioma-projekti II aikana jatkettiin toiminnan kehittämistä yhteistyötä Tampereen kaupungin luotsitoiminnan kanssa.

Jatko

Kaiku-hanke 2018-2021

- Kaukajärven alue
- ikäihmisten taloudellinen, sosiaalinen, tiedollinen ja taidollinen köyhyys
- etsivä työ
- korttelikerhot
- henkilökohtainen tuki
- verkostotyö

STEAn Elämänote-avustusohjelma

Tuotoksia

Alakallanvaara, R. & Kaarto, K. 2016. ”Mulla syntyi kynttilä, ettei ihmisen tarvi olla yksin” : Likioma-projektin merkitys Tampereen Härmälän alueen ikäihmisille. Hämeen ammattikorkeakoulu. Ohjaustoiminnan koulutusohjelma. Osoitteessa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/12035>

Anttila, A. 2017. Opas korttelikerhon ohjaajalle ”Ai että tuli hyvä olo”. Tampereen Kaupunkilähetys ry. Tampere: Eräsalon Kirjapaino Oy. Osoitteessa: <https://tamperecitymission.fi/wp-content/uploads/Opas-korttelikerhon-ohjaajalle.pdf>

Kallio, A. 2014. Nuorten näkemyksiä sukupolvia yhdistävästä toiminnasta. Tampereen ammattikorkeakoulu. Sosiaali-alan koulutusohjelma. Osoitteessa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/69708/Kallio_Anni.pdf?sequence=2

Malinen, A. 2016. ”Kyllä tästä niin mukavat muistot jää.” : Ikääntyneille miehille suunnatun luontoryhmätoiminnan prosessin kuvaus. Hämeen ammattikorkeakoulu. Ohjaustoiminnan koulutusohjelma. Osoitteessa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/105942>

Nauha, M. 2016. Kaatumisen ehkäisy Materiaalipankki Pysytääs pystyssä-ryhmälle. Tampereen Kaupunkilähetys ry. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Mesiranta-Tynkkynen, K. 2016. Luovat motivointipaketit kotona asuville ikäihmisille. Hämeen ammattikorkeakoulu. Ohjaustoiminnan koulutusohjelma. Osoitteessa: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/115205/Mesiranta-Tynkkynen_Kati.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Saarenheimo, M. & Petilä, M. 2017. ILMEIKÄS ARKI Tutkimus ikääntyneistä ihmisistä järjestöjen kehittämistoiminnassa. Eloisa ikä – ohjelma. Vanhustyön keskusliitto. Osoitteessa: https://issuu.com/elosaika/docs/ilmeik_s_arki

Suvila, M. 2016. Yhteisöllisesti rakentuva tietopankki hyvinvointitekniologioista ja saavutettavuudesta. . Tampereen ammattikorkeakoulu . Hyvinvointitekniologian koulutusohjelma, ylempi AMK Osoitteessa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201605178181>

4.6.2018

Arja Anttila 31.5.2018

16